

داروشناسی بالینی - کاربردی

برای پرستاران

— زیر نظر —

دکتر عباس عباسی

استاد دانشگاه علوم پزشکی بقية الله (عج)

معاون پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

— نویسنده —

محمد علی مردم

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی و جراحی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

مسعود فاطمی

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه، دانشگاه تربیت مدرس

مهتاب فراهانی

دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی و جراحی، دانشگاه علوم پزشکی اراک

دکتر فرشید الازمنی نوده

دکترای تخصصی آموزش پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی ارتش

— ویراستار علمی —

دکتر یونس پناهی

استاد و فلوشیپ فارماکوتراپی مراقبت های ویژه

دانشگاه علوم پزشکی بقية الله (عج)

سرشناسه : مردم، محمدعلی، ۱۳۷۴-
 عنوان و نام پدیدآور : داروشناسی بالینی - کاربردی برای پرستاران / نویسندگان محمدعلی مردم ... [و دیگران]؛ زیر نظر عباس عبادی؛ ویراستار علمی یونس پناهی. تهران: جامعه‌نگر، ۱۴۰۰.
 مشخصات نشر : [چهارده]، ۳۴۶ ص: جدول.
 مشخصات ظاهری : [۹۷۸-۶۲۲-۷۶۸۴-۷۱-۱]
 شابک : فیبا
 وضعیت فهرست‌نویسی : نویسندگان محمدعلی مردم، مسعود قاطمی، مهتاب فراهانی، فرشید لازمنی نوده.
 یادداشت : نمایی.
 یادداشت : داروشناسی بالینی
 موضوع : Clinical pharmacology
 موضوع : عبادی، عباس، ۱۳۴۷-
 شناسه‌ی افزوده : ۱۳۴۵ - ویراستار
 شناسه‌ی افزوده : RM ۳۰۱/۲۸
 رده‌بندی کنگره : ۶۱۵/۱
 رده‌بندی دیویی : ۸۵۱۸۹۷۵
 شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی :

داروشناسی بالینی - کاربردی برای پرستاران

- تألیف محمدعلی مردم، مسعود قاطمی، مهتاب فراهانی، فرشید لازمنی نوده
- زیر نظر عباس عبادی
- ویراستار علمی یونس پناهی
- ناشر جامعه‌نگر
- سال چاپ اول / ۱۴۰۰
- شماره کتاب / ۲۰۰ نسخه
- صفحه‌آرایی چاپ اول
- طراح جلد مهدی انوشیروانی
- بها ۱/۲۴۹/۰۰۰ ریال
- شابک ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۸۴-۷۱-۱

© تمام امتیازات مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است. این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می‌باشد. هیچ بخشی از آن به هیچ شکلی اعم از فتوکپی یا بازنویسی مطالب در هرگونه رسانه‌ای ازجمله کتاب، لوح فشرده و مجلات، بدون اجازه‌ی کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

کتاب‌فروشی‌های پزشکی سراسر کشور

- سمنان: ارسطو - نسیم
- سمنندج: دانشمند
- شیراز: جمالی - نور دانش - مرکز کتاب دانشگاه علوم
- پزشکی شیراز
- قزوین: حکیم
- قم: فانوس اندیشه
- کرمان: پایبروس
- کرمانشاه: دانشمند
- گرگان: جلالی
- گناباد: کتابستان
- مشهد: مجد دانش - جهاد دانشگاهی
- همدان: دانشجو
- یزد: آرمان - شهر کتاب - فدک
- اردبیل: خیام
- ارومیه: شهر کتاب پزشکی
- اصفهان: پارسا - کیا
- اهواز: رشد - شرق
- ایلام: رشد
- بابل: علیزاده - اندیشه
- البروجرد: ولایت
- تبریز: شیرنگ
- تنکابن: میرچی
- خرم‌آباد: نشر و قلم
- رشت: دانشگاه آزاد پل طلاشان
- ارجمنده - مژده
- ساری: دانشجو - امیرکبیر

فروش اینترنتی:
www.jph.ir

دفتر مرکزی نشر جامعه‌نگر

تهران: خیابان انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران
 خیابان فخر رازی - خیابان نظری غربی - شماره ۹۶
 ۶۶۴۹۳۷۱۶ - ۶۶۴۹۴۱۸۷ (۰۲۱)

ارتباط با ما

- @jphir
- jame-e-negar-publishing-house
- jph.ir

فهرست مطالب

فصل اول: مروری کوتاه بر اصول پایه فارماکولوژی.....	۱
مقدمه.....	۳
اصول فارماکوکینتیک.....	۳
اصول فارماکودینامیک.....	۶
مقدمات فارماکولوژی اتونومیک.....	۷
فصل دوم: انواع محلول تزریقی و اصول مراقبت در ترانسفوزیون فراورده‌های خونی.....	۱۳
کریستالوئیدهای ایزوتونیک.....	۱۵
کریستالوئیدهای هایپرتونیک.....	۱۸
کریستالوئیدهای هایپوتونیک.....	۱۹
محلول‌های کلئیدی.....	۲۱
هماکسل (سرم ژلاتین تعدیل یافته).....	۲۳
دکستران.....	۲۳
محلول‌های تغذیه وریدی.....	۲۴
سرم اینترالیپید.....	۲۴
سرم کربوهیدراتی.....	۲۵
اصول مراقبت در ترانسفوزیون فراورده‌های خونی.....	۲۷
خون کامل (WB=Whole Blood).....	۳۳
گلبول قرمز متراکم (Packed Red Blood Cell = PRBC).....	۳۳
پلاکت.....	۳۴
پلاسمای تازه منجمد (Fresh Frozen Plasma = FFP).....	۳۵
کرایو.....	۳۶
فصل سوم: بررسی داروهای رایج مورد استفاده به عنوان ضد درد، شل‌کننده‌های عضلانی و بی‌حس‌کننده‌های موضعی.....	۳۹
داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی (NSAIDs).....	۴۲
ضد دردهای مخدر.....	۴۹

۵۲	کورتیکواستروئیدها
۵۴	سایر ضد دردها
۵۵	شل کننده های عضلانی
۵۷	سایر شل کننده های عضلانی
۶۰	بی حس کننده های موضعی

■ فصل چهارم: داروهای رایج مورد استفاده در بیماری های تنفسی و آسم

۷۲	داروهای ضد احتقان
۷۴	داروهای موکولیتیک
۷۵	داروهای خلط آور (اکسپکتورانت)
۷۶	داروهای ضد سرفه
۷۹	فراورده های ترکیبی سرماخوردگی
۷۹	داروهای مورد استفاده در آسم
۸۲	کورتیکواستروئیدهای استنشاقی
۸۴	آنتی کولینرژیک های استنشاقی
۸۵	فراورده های استنشاقی ترکیبی
۸۶	متیل گزانتین ها
۸۷	آنتاگونیست های لکوترین
۸۸	تثبیت کننده های غشاء ماست سل ها

■ فصل پنجم: داروهای رایج مورد استفاده در بیماری های قلبی - عروقی

۹۵	آنتاگونیست های آلفا آدرنرژیک
۹۸	آنتاگونیست های بتا آدرنرژیک
۱۰۱	آنتاگونیست های مختلط آدرنرژیک
۱۰۳	دیورتیک های تیازیدی
۱۰۵	دیورتیک های لوپ
۱۰۶	دیورتیک های نگه دارنده ی پتاسیم
۱۰۸	دیورتیک های آنتاگونیست آلدوسترون
۱۰۹	دیورتیک های اسموتیک
۱۱۱	مهارکننده های انیدراز کربنیک
۱۱۴	دی هیدروپیریدینی ها
۱۱۶	غیر دی هیدروپیریدینی ها

پیش گفتار

در نظام ارایه خدمات سلامت، ایمنی بیمار مفهومی کلیدی و از شاخص‌های مهم کنترل کیفیت خدمات محسوب می‌شود. دارو دادن به بیمار یکی از مواردی است که به علت استفاده فراوان می‌تواند احتمال خطا را به خودی خود افزایش دهد و باعث بروز اشتباهات دارویی گردد. متأسفانه سالانه میلیون‌ها نفر در سراسر گیتی به علت خطاهای دارویی دچار آسیب می‌شوند.

خطای دارویی یک حادثه‌ای قابل پیشگیری است و ممکن است در هر مرحله از فرایند دارودرمانی نظیر نسخه‌نویسی، نسخه‌برداری از دستورات پزشک، توزیع و پخش دارو و مرحله رساندن دارو به بیمار اتفاق بیافتد. بر اساس تحقیقات صورت گرفته، مشخص شده است که اکثر خطاها هنگام رساندن دارو به بیمار رخ می‌دهند.

تجویز دارو، کاری گروهی و فرایندی حساس و پیچیده است. اشتباهات دارویی در هر یک از مراحل این فرایند ممکن است رخ دهد؛ هرچند خطای دارویی ممکن است در تخصص‌های مختلف پزشکی و مراقبت اتفاق افتد، اما احتمال بروز این خطاها از سوی پرستاران بیشتر از دیگران است. دانش دارویی پرستاران رکن مهم اخلاق مراقبت، به‌مثابه یکی از کلیدی‌ترین عناصر پرستاری است.

خطاهای دارویی می‌تواند منجر به افزایش طول مدت بستری و افزایش هزینه‌های درمانی شده و می‌تواند باعث سلب اعتماد و به دنبال آن نارضایتی بیماران از سیستم‌های ارائه‌دهنده‌ی خدمات بهداشتی و ایجاد استرس و تعارض اخلاقی برای پرستاران گردد. اشتباهات دارویی علاوه بر آسیبی که به بیمار می‌رساند، می‌تواند به خود حرفه‌ی پرستاری نیز آسیب وارد کند.

تجویز دارو به بیمار یک فرایند پیچیده بوده و نیاز به آگاهی، تصمیم‌گیری و عملکرد صحیح کارکنان شاغل در بخش‌های بیمارستانی دارد. نتایج مطالعه‌ی طاهری و همکاران نیز نشان داد که بیش از نیمی از پرستاران ایرانی در طول فعالیت کاری خود دست‌کم یک‌بار در فرایند دارودهی به بیمار دچار اشتباه شده‌اند، عامل اصلی بروز خطا و اشتباهات دارویی را «کمبود اطلاعات دارویی پرستاران» بیان کردند.

کتاب حاضر که محصول تلاش گروهی همکاران جوان و دلسوزمان است، تلاش دارد با روش نوینی به یادگیری سازمان‌یافته با ماندگاری بیشتر ذهنی در همکاران نظام سلامت اعم از پزشکان، پرستاران، ماماها، داروسازان و سایر حوزه‌های مرتبط با پزشکی بپردازد. امیدواریم حاصل این تلاش، منجر به بهبود خدمات سلامت و کاهش اشتباهات دارویی شود.

با احترام
دکتر عباس عبادی